

БД011300-«Биология» мамандығы бойынша Ажмолдаева Клара Байжигитовнаның «Болашақ биолог мұғалімдерді кәсіби даярлауда өлкелік компоненттерді пайдаланудың әдістемелік негіздері» тақырыбындағы диссертациялық жұмысқа ғылыми кеңесшінің

ПІКІРІ

Қазіргі таңда өзгеріске ұшырап отырған мәдени, технологиялық ортаға жауап ретінде жалпы білім беретін мектептің белсенді жаңаруы білім беру практикасына білім берудегі көптеген регламенттеуші құжаттар, қолжетімді ақпараттармен ғана жұмыс істейтін емес, сонымен қатар өзін-өзі дамытатын, өзінің жеке әлеуетін іске асыратын, еркін таңдау жасай алатын "жаңа" тұрпатты мұғалімді қажет етіп отыр.

Ажмолдаева Клара Байжигитовнаның орындаған диссертациялық жұмысының өзектілігіне келетін болсақ биологияны оқытудағы білім беру іс - әрекетінің табиғат пен мәдениеттің құндылықтарымен байланысы, студенттердің биологиялық заңдылықтарды білуіне және оларға жеке мағына беруге жағдай жасау-бұл биология мұғалімінің іс-әрекеті, ол өзінің субъективті ұстанымының белсенділігін оқушының субъективті қасиеттерін дамытудың маңызы зор екені анық. Сонымен қатар, докторант білім алушы оқу үрдісіндегі басты субъект болғандықтан назардың барлығы оның тұлға ретінде қалыптасып, дамуына аударылады. Осы тұрғыдан алғанда білім беруді дамытудың мемлекеттік бағдарламасы жалпы білім берудің басым бағыттарын, яғни оқушы мен мұғалімнің өзара ынтымақтастығы үлгісін оқу үрдісінде қалыптастыру, оның оқыту әдістерінің үйлесімділігі негізінде жүзеге асырылуын анықтап беріп отыр. Бұл басым бағыттар мектепте жаратылыстану пәндері бойынша экологиялық білім беруді жетілдіруге негіз болады.

Докторант диссертациялық зерттеу жұмысында отандық және шетелдік әдіскер, ғалымдардың еңбектеріне терең талдау жүргізіп, орта мектептің биология курсына қолданбалы курс, авторлық бағдарламалардың орнын анықтап, оның өлкелік компоненттерді болашақ биолог мұғалімдеріне биологиялық білім берудегі орнын айқындап көрсетті. Диссертант зерттеу жұмысында болашақ биолог мұғалімдерді кәсіби даярлауда өлкелік компоненттерді пайдаланудың әдістемесінің тиімділігі жалпы биоэкологиялық білім мен біліктерді өзектілендіру, пәнаралық байланыстарды ұйымдастыру, интербелсенді оқыту формаларын қолдану, өлкетану материалы мен болашақ мұғалімдердің жеке тәжірибелерін пайдалану, кәсіби біліктерді өмірде және қоршаған табиғи ортадағы білім алушылардың іс-әрекеттерінде қолдану сияқты шарттармен қамтамасыз етілетінін анықтаған.

Сонымен қатар, докторант биологиялық пәндерін оқыту үрдісінде болашақ мұғалімдерді даярлауда өлкелік компоненттерді пайдаланудың құрылымдық-мазмұндық-үрдістік моделі тұлғалық - іс-әрекеттік әдіс - тәсілдерге негізделген біліктерді және олардың мазмұндық, практикалық және іс-әрекеттік компоненттерін, оларды қалыптастыру деңгейлерін және олардың қалыптасу өлшемдерін анықтап, қалыптастырудың әдістемесін ұсынып оқу

үрдісіне енгізген.

К.Б. Ажмолдаеваның диссертациялық жұмысының практикалық маңыздылығына тоқталатын болсақ, болашақ биолог мұғалімдерді даярлау мақсатында «Қазақстан өсімдіктерінің биоэкологиясы» авторлық бағдарламасы, «Биологиялық өлкетану» атты авторлық бағдарлама жасалып, ЖОО-да оқытылатын «Қазақстан биоресурсы» атты элективті пән мазмұнына материалдар енгізіліп, аталған бағдарламаларды жалпы білім беретін мектеп тәжірибелерінде қолдануға болады.

К.Б. Ажмолдаеваның 6D011300 –«Биология» мамандығы бойынша «Болашақ биолог мұғалімдерді кәсіби даярлауда өлкелік компоненттерді пайдаланудың әдістемелік негіздері» тақырыбындағы диссертациялық жұмысының мазмұны бір-бірімен логикалық байланыста жазылған, зерттеу барысында алынған нәтижелері жаңа, практикалық құндылығы жоғары жұмыс екенін атап өту қажет.

Қорыта келе, орындалған диссертациялық жұмыстың жоғары және орта білім беру мәселелерінің өзекті мәселесін зерттеуге арналғанын нақтылай отырып, диссертациялық жұмыс жоғары деңгейде орындалғандығын анықтап, докторант К.Б. Ажмолдаеваның диссертациялық жұмысын Абай атындағы ҚазҰПУ жанындағы 8D015 - Жаратылыстану пәндері бойынша педагогтарды даярлау (6D011300/ 8D01513 - Биология) және 8D051 - Биология және сабақтас ғылымдар (6D060700 / 8D05101 – Биология) бағыты бойынша философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор дәрежелерін беру үшін диссертацияларды қорғау жөніндегі Абай атындағы ҚазҰПУ жанындағы диссертациялық кеңесте қорғауға лайықты деп пікір беремін.

**Ғылыми кеңесші,
Абай атындағы Қазақ ұлттық
педагогикалық университеті,
п.ғ.д., профессор**

